

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 fior., pe șese luni 6 fior., pe trei luni 3 fior.
România și străinătate:
Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULU XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

© seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancate nu se primesc. — Manuscrise nu se retrămit.

N° 69.

Vineri în 11 (23) Maiu

1884.

Brașov în 10 (22) Maiu.

Trista și umilitoarea afacere a așa numitei „mile împărătesci“, după ce a orbecat câți-va ani prin labirintul concluserilor sinodale, ce rămân mare parte neexecutate, a intrat în cele din urmă într'unu stadiu mai lămurit.

Era timpul suprem ca clerul nostru să se deștepte din apatia lui și să se pregătească a întâmpina cu frunte bărbătească furtuna, ce se redică asupra autonomiei bisericei greco orientale, amenințându-o cu distrugere și cu peire.

Ne aducem aminte cu ce mare îngrijire privea biserica încă pe la 1870 ingerința guvernului, care p'atunci propunea nisce modificări foarte îngreunătoare și prejudicioase în statutul organic, votat de congresul constituant de la 1868. În reprezentațiunea adresată Majestății Sale de către congresul bisericesc național din 1870 se dicea între altele:

„Autonomia bisericească, ce ni s'a garantat în mod atâtu de respicatu, nu putem să o ținem supusă altei influințe, controle și resfringeri, decâtu curatū numai dreptului de supraveghiare alū Maiestății Vostre; érá acelu de noi pururea și cu totă reverința recunoscutū și adencū stimatū dreptū, noi, după unica sa raționabilă definițiune, nu putem să-i atribuimū și recunoșcemū altū înțelesū de câtū ca printr'insulū în activitatea și desvoltarea noastră pe terémulū bisericescū și școlarū să se pótă împe-decá or-ice direcțiune contrară legilorū, contrară statului. Nicī o dată însă n'amū cređutū și nu putem să presupunemū, că acelu dreptū se va esplică și afirmá ca o tutelă peste totū și intru tóte, o tutelă care din capulū locului se pótă paralisá și împedecá ceea ce ni s'a garantatū prin lege: libertatea și autonomia bisericei și a școlei noastre.

Cátu pentru guvernulū ungurescū elū era foarte greu de capacitatū. Tendința lui de a exercitá însuși dreptulū de supraveghiare, ca o tutelă, era permanentă și din nenorocire nu întâmpiná în totdeuna aceeași energică opozițiune, ce i se făcea pe la 1870, cându se afla în capulū bisericei marele Archiereu, căruia este a se mulțumi întemeierea autonomiei bisericei greco-orientale.

Timpurile s'au schimbatū spre mai réu și cu ele s'au schimbatū și ómenii.

Astfelū a fostū cu puțință ca pofta nesațiósă a guvernului ungurescū de a exercitá dreptulū de inspecțiune „preste totū și intru tóte ca o tutelă“, se mérgă p'ana a pretinde unū amestecū directū chiar și în afacerea distribuirei neînsemnatei subvențiunii de statū, ce se dá de vre-o douedeci și mai bine de ani preoților lipsiți de ambele confesiuni din Ardealū.

Sinodulū archidiecesanū gr. or. vedéndū pericolulū a decisū la 1877 a se trimite o deputațiune la Maiestatea Sa, care să cerá respectarea vechiului modū de distribuire, care nu prejudecá autonomiei bisericei.

Conclusulū acesta nu se executá. Sinodulū flū refnoiesce la 1878 și la 1879. Mai trecū încă vr'o cincī ani pe de-asupra și nimicū nu se face „între marginile împrejurárilor date.“

Intr'aceea fū surprinsá pacínica obște românăscă astá iérná de faimosulū ucasū alū ministrului de culte Trefort, prin care prea luminata

Escelență ungurescă declará de nevréstnicī și pune sub tutelă pe Prea Sântitulū Archiepiscopū actualū și tótă preoțiimea ortodocsă orientală.

Sinodulū archidiecesanū din éstū anū bine înțelegéndū că cu nisce „concluse platonice, cari rămân neexecutate, nu se póte apérá cu succesū autonomia bisericei, a apucatū pe-o cărare mai practicá. Elū trámise însuși o reprezentațiune în cauza „milei împărătesci“ guvernului și declará totodată în numele bisericei, că la casū cândū pașii săi ar rămâné fără rezultatū, *renunță la ajutorulū împărătescū.*

Pracsa de până acum urmatá față de conclusele Sinodului de naturá așa de delicatá se vede că a îndemnatū acum și pe preoțiime de a eși din rezervá și de a pune cestiunea pe adeveratulū ei terémū practicū.

Celū d'ântaiu pasū l'a făcutū preoțiimea gr. or. din protopresbiteratulū Sibiului ținéndū o conferență în 8 (20) a lunei curențe în Sibiu. Unū preotū dela sate a propusū în acéstă conferență declarațiunea ce-o publicámū mai josū, care s'a primitū în unanimitate cu însuflețire.

Preoțiimea renunță în acéstă declarațiune la ajutorulū de statū, decá cererea Sinodului nu se va ímpliní și *condamnă* pe or-ice preotū, care s'ar ínjosi alū primí în *condițiunile umilitóre* dictate de ministrulū de culte.

Étá ce trebuia se declare preoțiimea încă dela 1877; étá ce cerea demnitatea ei și interesulū bisericei să facá.

Inițiativa preoților din protopopiatulū Sibiului este foarte laudabilū. Dorimū numai ca și celelalte protopresbiterate să urmeze exemplului lorū și atunci cândū toți într'unū glasū vorū dice „nu voimū să ne umilimū,“ înálțați și respectați vorū fi spre binele lorū și alū obștei românești.

Telegrama particulară a »Gaz. Trans.«

Clușiu, 22 Maiu.

Rectorulū Universității a opritū pe studenții români și membrii ai societății literare »Julia« de a ține sedință publică.

Inchiderea parlamentului ungarū.

Dieta ungurescă s'a închisū la 20 Maiu înainte de amedzi de către Maiestatea Sa, care a ținutū cuvântulū de tronū în sala tronului din castelulū regescū. Înainte de óra ficsatá începurá a se aduná deputații și Magnații în costume unguresci. Pe strade s'a adunatū unū publicū numerosū. Pe piața castelului era o compania de onóre din regimentulū alū 23 de infanteriá. Cândū a venitū M.-Sa, musica militară a întonatū imnulū imperialū. După aceea M.-Sa ocupándū tronulū și cu calpaculū în capū a cetitu următorulū mesagiū domnescū:

»Onorați Magnați și Deputați! Scumpii mei credincioși! Cu bucuriá v'amū salutatū la 20 Septembrie 1881, cândū amū deschisū parlamentulū. Ne pare réu, că nu s'au terminatū tóte, câte am doritū să se termineze, dar totuși ne exprimámū recuoșcința noastră, pentru aceea ce s'au făcutū în interesulū binelui și alū înfloririi regatului nostru ungarū.

Legea privitóre la încorporarea graniței militare croato-slavone cu regatulū croato-slavonū, și prin urmare cu țerile corónei ungare deși a fostū inarticulatá, cu tóte acestea în urma evenimentelorū întâmpinate în acele țeri, până astăzi nu s'a potutū încă simți salutárele ei urmări. Sperámū însă, că timpulū nu e departe, cândū în acele ținuturi unite cu sánta Coroná ungará exercitându-se cu moderațiune și cu otárire puterea legalá stárea normalá de lucruri se va restabili și întárf și astfel se vorū bucura și acele părți în cea mai mare măsurá de binefaceriile vieții constituționale.

Administrațiunea financiarulū s'a îmbunătățitū și convertirea rentei a înaintatū, în câtū deplina ei realizare va întâri și mai multū creditulū țerii. Restabilirea echilibrului financiarū deși numai în bugetulū ordinarū e o dovadă, că națiunea e firmū otáritá a restabilí cu desevérșire echilibrulū în finciecele țerii.

Prin reactivarea instituțiunii gendarmeriei siguranța personalá și a averii s'a îmbunătățitū multū și e o chizășiá că pe viitorū se va îmbunătăți și mai multū.

Prin legea privitóre la cualificațiunea funcționarilor s'a pusū o basá sigurá la îmbunătățirea administrațiunii. Asemenea și legea privitóre la regularea bugetelorū comitatelorū a răspunsū la o necesitate încă de multū simțită.

Legea relativá la școlele secundare neatingéndū drepturile confesiunilorū, asicură puterii controla necesară și reguléză condițiunile, cari trebuie să le îndeplinească acele institute de învățáméntū. Cu modulū acesta s'a creatū o nouá garanțiá pentru instrucțiunea publicá a națiunei.

Modificarea legii pentru industriá e unū nou pasū făcutū pentru înaintarea și înflorirea industriei țerii cum și pentru asicurarea bunei stári materiale a meseriașilorū. Convențiunea încheiatá cu societatea drumurilor de ferú Austro-Ungare, e o mare ísbéndá pe terenulū economiei naționale.

Resultatele dobândite cu regularea Tiszei și reconstruirea orașului Segedinū trebuie să umple inima de bucurie a fie-cáruia.

Legea privitóre la cămătăria și la afacerile de creditū răspunde la o necesitate de toți simțită.

Legea privitóre la proprietatea literárá complectéză în modū îmbucurătorū legiurile noastre.

Nu putemū lása neamintite legile aduse pentru perfecționarea instrucțiunii honveđilorū. Atátū acestea legi câtū și măsurile luate pentru apérarea țerii prin dorita complectare a rețelei drumurilor de ferú, oferá o neîndcíosá dovadă, că credincioșa noastră națiune ungará, abstracțiune făcéndū de dorința ei pentru menținerea păcii, e gata a face totulū ca în privința siguranței Monarchiei să putemū fi liniștiți în orí și ce împrejurári.

În momentulū, cândū Vē exprimámū cea mai căldurosá a Nostrá recuoșcință pentru repețitele sacrificii, ce faceți în interesulū generalū alū Statului, în același timpū vē potū liniști, că eminentele noastre relațiuni amicale cu statele europene, Ne întemeiazá și mai multū sperența în menținerea păcii și Ne ofere o singurá perspectivá, că *iubitele noastre popóre* și pe viitorū se vorū puté bucurá de binefaceriile păcii.

Măsura luatá pentru clădirea palatului pe séma parlamentului e importantá și demná de națiune. Nu e micá jertfa, ce face țera ca realizarea acelei măsurí, dér ea e justificatá de pietatea pentru o constituțiune aprópe milenará și de speranța și increderea Nostrá, că în acelu palatū își vorū aflá espresiunea lorū în cursulū altorū veacurū viitoare, simțémintele de fidelitate pentru Rege și alipirea de constituțiune, aceste deosebite și totuși într'unulū contopite simțéminte ce caracteriséză mai cu sémá pe credincioșa Nostrá națiune maghiará.

Primiți căldurosá Nostrá mulțámire pentru zelósele d-vóstrá stáruințe.

Cu acesta declarámū Parlamentulū închisū.

Cronica zilei.

Din causá că între Clușiu și Oradia-Mare s'a aprinsū trenulū, poșta, afará de cea din Sibiu, n'a sositū.

M. Sa Regina României va pleca, ne spune »Románulū,« în véra acesta la Montpellier și va lua parte la intrunirea societății felibrilorū

»Dnnărea« din Bráila comunicá, că societatea »Carpații« din »celū orașū a serbatū ziua de 3 (15) Maiu într'unū modū strălucitū. Cu acéstă ocaziune d. Panțu și unū altū comerciantū au dăruitū societății unū frumosū stindardū.

Cursul la bursa de Viena
din 21 Maiu st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	122.65
Rentă de aur 4%	91.75
Rentă de hârtă 5%	88.70
Imprumutul căilor ferate ungare	142.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	96.55
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	119.-
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	102.60
Bonuri rurale ungare	101.50
Bonuri cu cl. de sortare	100.75
Bonuri rurale Banat-Timişu	101.-
Bonuri cu cl. de sortare	100.50
Bonuri rurale transilvane	100.50
Bonuri croato-slavone	100.-
Despăgubire p. dijma de vin ungar	98.-
Imprumutul cu premiu ung.	116.10
Losurile pentru regularizarea Tisei și Segedinului	114.50
Renta de hârtă austriacă	80.50
Renta de arg. austr.	81.25
Renta de aur austr.	101.85
Losurile din 1860	135.80
Acțiunile băncii austro-ungare	855.-
Act. băncii de credit ung.	314.75
Act. băncii de credit austr.	314.75
Argintul — Galbin împărătesc	5.73
Napoleon-d'ori	9.68
Mărci 100 imp. germ.	59.10
Londra 10 Livres sterlinge	122.05

Bursa de București.

Cota oficială dela 7 Maiu st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump. 94	vënd. 95
Renta rom. amort. (5%)	94 7/8	95
convert. (6%)	98 1/8	100 3/4
Impr. oraș. Buc. (20 l.)	32	34
Credit fonc. rural (7%)	104	105 1/8
" " (5%)	92 1/2	93 3/4
" " urban (7%)	103 1/2	104
" " (6%)	99 1/8	100
" " (5%)	90 5/8	90 1/2
Banca națională a României	1447.	1450
Ac. de asig. Dacia-Rom.	345.	372
" " Națională	234.	
Aur	3.40%	3.65
Bancnote austriace contra aur	2.09.	2.00

Cursul pieței Brașov
din 22 Maiu st. n. 1884.

Bancnote românesce	Cump. 9.28	Vënd. 9.29
Argint românesc	9.22	9.25
Napoleon-d'ori	9.62	9.65
Lire turcesce	10.85	10.89
Imperiali	9.84	9.89
Galbeni	5.62	5.65
Scrisurile fonc. » Albina	100.50	101.50
Discontul	7—10 %	pe an.

Numere complete din „Gazeta” dela 1 Ianuarie a. c. se mai află.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

DIARŪ CUOTIDIANŪ.

Abonamente

se pot face la **1 și 15** a fie-cărei luni.

Pentru Austro-Ungaria pe an	12 fl. v. a.
” ” ” 1/2 ”	6 ” ”
” ” ” 1/4 ”	3 ” ”
Se acórdă abonamente și lunare cu	1 ” ”

Pentru România și străinătate pe an	36 franci
” ” ” 1/2 ”	18 ” ”
” ” ” 1/4 ”	9 ” ”

Cel mai ușor mijloc de abonare este prin mandat postal. Abonamentele se plătesc înainte.

Rugăm pe domni abonați să binevoiască a ne da lămurită adresa, ca trimiterea diarului să nu sufere nici cea mai mică întârziere.

Tarifa anunțurilor și inserțiunilor.

Anunțuri în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6
Pentru inserțiuni și reclame pag. a III linia à . „ — „ 10

Pentru repetiri se acórdă următoarele rabate:

Pentru repetiri de 3—4 ori	10%
” ” ” 5—8 ”	15%
” ” ” 9—11 ”	20%
” ” ” 12—15 ”	30%
” ” ” 16—20 ”	40%

Dela 20 de repetiri în sus 50%

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se fac învoiri și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Brașov 113 Maiu 1884.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

BĂILE (SCALDELE)

dela Sân-Georgiul Nasedului (N. Szt. György).

Apă minerală muriatică de natron în comitatul Bistritia-Năsăud în Transilvania; se ține de cele mai escelente silicate de natron, conține (24.45 de părți natron acid carbonic în 10.000 de părți) conține iod, este probată ca leac contra frigurilor învechite, a întăririi de ficat și de splină, a misturii necomplete, contra hoemoroidelor, a anomaliilor de menstruațiune, blenorhoe (scurgere) uterină, contra bronchitei cronice, a petrei în beșică și în rinichi a scrofulelor, a slăbiciunii de nervi și în fine contra Hypochondriei și a histeriei.

Sesoniul se începe la 15 Iunie.

Apă minerală se poate lua în sticle de câte un litru direct dela isvor sau dela depozitul principal în Bistritia la J. Keresztes. Informațiuni și prospecte se capătă dela ADMINISTRATTA BAILORU.

Dela cea mai mare fabrică de cesornice, zidită din nou Pateket Comp. în Geneva.

A sosit cel dintău transport, după desemn, 3000 bucăți de cesornice remontoir-chronometru, noue, adevărate de Geneva, în două mărimi pentru domni și domne. Cesornicele sunt bine regulate, se dă garanție pe 5 ani, au mecanism patentat de nichel cu 24 rubine, capacele gravate fin de aur de 18 carate. Sunt mult mai bune decât cesornicele elvețiane, și costă I-a calitate fl. 7; II-a calitate fl. 5; ear cesornice cu 3 capace de argint cu figură de aur mecanic, cronometru-anker de nichel costă I-a calitate fl. 17 și a II-a calitate fl. 14. (Până acum au costat dela fl. 60—100).

Mai departe lanțuri de aur smălțuite de Geneva, cuirasă dublă cu medalion pătrău, cu 12 fotografii caraghioase, smălțat cu aur de 14 carate, greu de 9 galbeni, costă fl. Sunt mai bune decât alte lanțuri. Tot felul cesornice de Elveția, cari arată de sine diua și datum, și costă numai dela fl. 3 în sus; lanțul de aur și inele se vënd în rate; totdeodată doritorilor li se trimitt 300 de desemnuri spre a vedea forma și prețul. Pentru aceste desemnuri să se trimitt în mărci 15 cr.

E. SELLINGER Uhren-Allianz aus Genf.

Wien, Adlegasse Nr. 8.

Cel mai bun Cascaval de Azuga

ȘI

Brânză bună

se găsește de vëndare la D-nu Mateiu Mocanu la AZUGA (România) cu prețuri foarte moderate. Comandele se se fac direct.